

Miljøkonsekvensrapport for Terpager

Ebbe Teilmann Lauritzen

Bryndumsager 1
6818 Årre

Udarbejdet den 13. maj 2020
Af miljørådgiver Trine Riis Jeppesen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Ikke teknisk resumé.....	5
Basisoplysninger	10
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	10
Biaktiviteter	10
IE-brug	10
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	10
Indretning og drift	10
Afløbsforhold	13
Foderopbevaring	15
Lys.....	15
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	17
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	17
Beliggenhed	18
Planforhold	18
Landskab.....	19
Afstandskrav	20
Naturområder.....	21
Ammoniakemission	21
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	22
Kategori 1-natur	22
Kategori 2-natur	22
§ 3 områder	22
Kategori 3-natur	24
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	24
National beskyttelse af arter af planter og dyr	24
Biodiversitet – Den danske Rødliste	25
Lugt	25
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	26
Støv	26
Fluer og skadedyr	27

Til- og frakørsels forhold.....	27
Rystelser	29
Støj.....	30
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	30
Egenkontrol	31
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	32
Grundvand	32
Zink	32
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	32
Affald	33
Døde dyr	34
Vand.....	34
Energi.....	35
Klima	35
BAT (ammoniak)	36
Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)	37
Fravalg af teknologier	37
Miljøledelsessystem	37
Management/Godt landmandskab	38
Fodringsstrategi.....	39
Vand.....	39
Energi.....	39
Spildevand	40
Støj.....	40
Støv.....	41
Lugt	41
Opbevaring af husdyrgødning	41
Udbringning af husdyrgødning	42
Samlet BAT-vurdering.....	42
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	42
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	42
Tiltag ved ophør.....	43
Befolkningen og menneskers sundhed	43

Alternative løsninger	43
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	44

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en planlagt udvidelse af Bryndumsager 1, 6818 Årre, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden, at få indblik i det ansøgte projekt og konsekvenserne af dette.

Beskrivelse af det ansøgte

Ebbe Teilmann Lauritzen ønsker at ændre sin svineproduktion med søer, smågrise og slagtesvin på Bryndumsager 1, 6818 Årre til søer m. tilhørende polte. Ændringen sker i eksisterende stalde. Der etableres en overdækning på den store gyllebeholder på 3.000 m³.

Produktionsarealet øges med 136 m², og der vil efter udvidelsen være i alt ca. 3.971 m² produktionsareal på ejendommen. Forøgelsen af produktionsarealet skyldes bl.a. at syge- og aflastningsstalden udvides. Der vil med det ansøgte produktionsareal være 1.200 stipladser til søer. Husdyrbruget er kategoriseret som et IE-brug, da der er flere end 750 stipladser til søer, det ansøgte er dermed omfattet af reglerne for større svinebrug i Husdyrbrugloven.

Figur 1. Oversigtstegning der viser ejendommens fremtidige indretning

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser
Ejendommen ligger i landzone, i den sydøstlige del af Varde Kommune, ca. 10 km sydøst for Varde. Området er i Kommuneplan 2017 udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde, og område egnet til store husdyrbrug.

Der etableres teltoverdækninger på den største eksisterende gyllebeholder, som bliver maks. 8,5 m høje. Teltoverdækningerne opføres med grå dug. Derudover opføres der ikke nye staldbygninger eller opbevaringslagre.

Ejendommen er synlig fra Bryndumsager set nordvest. Gyllebeholderne er omkranset af læhegn og bygninger hele vejen rundt, med undtagelse af mindre åbninger ved indkørslerne til ejendommen. Det betyder at overdækningen ikke vil være synlig i landskabet for trafikanter, der kører ad Bryndumsager eller Tingvejen. Det vurderes at, teltoverdækningen ikke give gener for trafikken.

Staldene er beliggende med passende afstand til de omkringliggende beboelser i området. Se figur 2.

Figur 2. Ejendommens placering i forhold til de nærmeste naboer

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bryndumsager 2 (ejet af Ebbe T. Lauritzen), mens den næst nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bryndumsager 4 (afstand ca. 216 m til nærmeste driftsbygning) og Bryndumsager 3 (afstand 348 m).

Den nærmeste samlede bebyggelse er Midtgårdsvej 7 ved Roust som ligger 1.7 km sydvest for anlægget. Nærmeste by er Årre, som ligger ca. 800 m nordøst for ejendommen.

Eventuelle gener fra produktionen i staldene (lugt, støj, fluer, transport m.v.)

Lugt fra husdyrbrug reguleres i forbindelse med afgørelser via lugtberegninger og lugten vurderes ud fra det beskyttelsesniveau, der er fastsat i Husdyrbrugloven.

Lugtgenekriteriet er hhv. 162 m til nabobeboelse uden landbrugspligt, 249 m til samlet bebyggelse og 542 m til byzone.

Beregningerne i ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierne i Husdyrbrugloven er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved omkringliggende beboelser.

Der er ikke foretaget støjmålinger eller beregninger i forbindelse med ansøgningen. Det forventes med baggrund i den beskrevne indretning og afstanden til omkringboende, at de generelle krav til støj fra ejendommen er overholdt, og at der dermed ikke vil opstå støjgener ved de omkringboende, ud over hvad der må forventes ved alm. landbrugsdrift.

Ejendommen er omkranset af beplantning mod landskabet. På grund af ejendommens indretning og drift, forventes der ikke at der vil opstå lysgener for de omkringboende i forhold til udendørs belysning.

Fluer og skadedyr bekæmpes på ejendommen ved at etablere foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut fra Agrarøkologi, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt. Bekæmpelse af rotter sker på ejendommen i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. ved brug af den kommunale ordning.

Der er i dag transport til og fra ejendommen via ejendommens 2 indkørselsveje, som begge bruges til ejendommens drift. Der ændres ikke på udkørselsveje i forbindelse med godkendelsen.

Antallet af transporter forventes at stige med 21 kørsler årligt - svarende til en stigning på ca. 3 %. Hvilket skyldes at al gylle fremover vil blive kørt til biogasanlæg, samt at der fremover vil være færre transporter med halm og dyr.

Der er ingen nabobeboelser der ligger tæt ved indkørslerne, og som derved vil blive berørt af transporterne. Tunge transporter til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog at det sker inden for normal arbejdstid i tidsrummet 7.00 til 18.00.

Det vurderes at generne ved naboerne minimeres mest muligt, og at transporten ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Samlet vurderes det med baggrund i de beskrevne tiltag, at ændringen ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende samt at eventuelle gener er søg begrænset mest muligt.

Ammoniakpåvirkning af natur nær ved anlægget

Ifølge ansøgningen er den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg beregnet til 5.437 kg NH₃-N pr. år i nudrift. Emissionen af kvælstof forøges til 5.663 kg NH₃-N pr. år.

Omkring ejendommen er der registeret en del beskyttet natur. Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 1 mose, som er omfattet af et beskyttelsesniveau i Husdyrbrugloven (kategori 3). Husdyrbruget påvirker ikke naturområderne med mere kvælstof end tilladt jf. Husdyrbrugloven. De øvrige naturområder nær ejen-

dommen, som kun er omfattet af naturbeskyttelsesloven, påvirkes ikke af en merbelastning, hvilket ikke vurderes at medføre en forandring af naturområderne.

Der er ca. 9,6 km til en større hede der er omfattet af særlig beskyttelse i Husdyrbrugloven (kategori 2). Husdyrbruget påvirker ikke naturområdet med mere kvælstof end tilladt jf. Husdyrbrugloven.

Der er ca. 5,3 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 79. Sneum Å og Holsted Å. Husdyrbruget påvirker på grund af afstanden ikke habitatområdet (kategori 1 natur).

Det vurderes samlet at ændringerne på ejendommen ikke vil medføre en tilstandsændring i nogen af naturområderne ved ejendommen.

Det vurderes ligeledes at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på særligt beskyttede arter tæt ved ejendommen.

Anvendelse af Bedst tilgængelige teknologier (BAT)

Der skal foretages en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den Bedste Tilgængelige Teknologi (BAT), i forhold til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Der anvendes primært delvis spaltegulv i eksisterende stalde, og i nye stalde. Hvilket minimerer udledningen af ammoniak fra anlægget.

Ved vurderingen anvendes Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, for hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT. Derved fastsættes der en samlet grænseværdi for ammoniakudledningen fra det samlede anlæg.

Der er i ansøgningen beregnet et samlet BAT-niveau for hele anlægget er på 5.779 kg NH₃-N årligt. Ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 5.663 kg NH₃-N årligt, hvilket er mindre med det beregnede BAT-niveau. Dermed overholdes Husdyrbrugslovens krav om at begrænse ammoniakemissionen fra staldanlægene ved anvendelse af BAT.

I ansøgt drift er der indført BAT på følgende områder: management, foder, indretning, ressourcer, opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Det vurderes samlet, at bedriften anvender BAT indenfor disse områder. Der bliver i forbindelse med miljøgodkendelsen indført miljøledelse i overensstemmelse med lovens krav til IE-husdyrbrug.

Der er på ejendommen beskrevne procedurer for, hvad der skal gøres i tilfælde af uheld eller for at forebygge uheld, der kan medføre en forurening af miljøet.

Alternativer

I forbindelse med udarbejdelsen af ansøgningen har der været overvejet alternativer til det ansøgte projekt. Det ansøgte projekt er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed.

Der har ikke været overvejet at opføre nye stalde, idet der ønskes at ændre dyreholdet fra søer, smågrise og slagtesvin til søer og polte, ved at udnytte de eksisterende bygninger. Der har været overvejet om der

skulle etableres gyllekøling i den ny farestald. Men det er fravalgt pga. at det er muligt at overholde ammoniakkravene med en overdækning af den største gylletank. Herved opnås der flere fordele, som fx mindre vand i gyllen og mere opbevaringskapacitet. Derudover er der en fornuftig varmekilde, så varmen fra gyllekølingsanlægget ikke kan udnyttes.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Udover Bryndumsager 1 ejer og driver Ebbe T. Lauritzen, Kastanievej 1 og Tranbjergvej 9, 6818 Årre, hvor der hhv. er et sohold m. smågriseproduktion og en smågriseproduktion. Afstanden mellem de to ejendomme og Bryndumsager er hhv. 4,2 km og 2,4 km.

På baggrund af afstanden, og at ejendommen hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes der at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem Kastanievej 1, Tranbjergvej 9 og Bryndumsager 1. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Bryndumsager 1.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er kategoriseret som et IE-brug, da der er flere end 750 årssøer.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift 2004	Nudrift (§12-godkendelse fra 30/7-2012)	Ansøgt 2020
Stald 3.	Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)	-	-	139
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	116	58	-
	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	139	139	-
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	58	116
Stald 4.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (B)	-	-	43
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (B)	553	553	553

	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (C)	309	309	309
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspalter (A)	-	-	200
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (A)	200	200	-
Stald 5.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	605	605	605
Stald 6.	Flexgruppe: Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	-	-	137
	Flexgruppe: Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	-	-	63
	Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet	63	63	-
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	224	224	-
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	224
Stald 7.	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	-	-	484
	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	484	484	-
Stald 8.	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (B)	400	400	400
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (A)	-	-	519
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (C)	-	179	179
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	563	563	-
Stald 9.	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	120	-	-
Sum		3.776	3.835	3.971

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en opmåling af stierne. Dvs. at der er fratrukket gangarealer. Dog er inventar og foderkrybber ikke fratrukket.

Der sker som følge af det ansøgte en udvidelse af produktionsarealerne i to stalde, som følge af en mindre ændring af indretningen.

Se skitser (bilag 1 a-f) og opgørelse af produktionsarealet (bilag 2).

Bygning 1. Beboelse

Bygning 2. Garage

Bygning 3. Eksisterende polte- og drægtighedsstald, lade, foderhus, fyrrum og forrum. Stalden forsætter uændret. Ventilationsanlægget er mekanisk.

- Bygning 4. Eksisterende Løbe- og drægtighedsstald. I den nordlige ende af stalden er der indrettet til løbeafdeling (A) med individuel opstaldning, fuld spalter. Denne del af stalden er tidligere godkendt med delvis spaltegulv, ændringen er aldrig sket. Dette lovliggøres med denne ansøgning. Den sydlige del er indrettet til løsgående drægtige søer på delvis spaltegulv (B+C). Produktionsarealet udvides med 43 m², som følge af ændring af indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.
- Bygning 5. Eksisterende slagtesvinestald med drænet gulv + spalter ændres til drægtighedsstald med løsgående søer. Der sker ingen ændringer af gulvet eller indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.
- Bygning 6. Eksisterende smågrisestald ændres til drægtighedsstald. Der sker ingen ændringer af gulve, eksisterende inventar udskiftes. I foderlade er der et eksisterende dybstrøelsesafsnit til syge og svage dyr. Dette areal udvides med 137 m² til i alt 200 m². Der er valgt en flexgruppe til søer, slagtesvin og smågrise på dybstrøelse. Ventilationsanlægget er mekanisk.
- Bygning 7. Eksisterende slagtesvinestald med delvis spaltegulv (50-75 %) ændres til drægtighedsstald. Der sker ingen ændringer af gulvet eller indretningen. Ventilationsanlægget er mekanisk.
- Bygning 8. Eksisterende smågrise- og farestald. Smågrisestalden som er i den vestlige ende af bygningen, ændres til farestald. Stalden indrettes med kassestier og delvis spaltegulv. Den østlige ende forsætter uændret som farestald. Ventilationsanlægget er mekanisk.
- Bygning 9. Landbrugshal/maskinhus. I den vestlige side af bygningen har der tidligere gået ammekreaturer. Stalden anvendes nu til maskinhus.
- Bygning 10. Landbrugshal/maskinhus.
- Bygning 11. Maskinhus.
- Bygning 12. Eksisterende gyllebeholder på 1.240 m³ fra 1981. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 13. Eksisterende gyllebeholder på 1.980 m³ fra 1990. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 14. Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³ fra 2002. Der etableres overdækning på gyllebeholderen.
- Bygning 15. Eksisterende vaskeplads.
- Bygning 16. 3 eksisterende fodersiloer á 18 tons. 2 af siloerne fjernes.
- Bygning 17. 2 eksisterende gastætte siloer á 378 m³
- Bygning 18. 2 nye fodersiloer á 75 m³ (se også figur 5).

Figur 3. Situationsplan

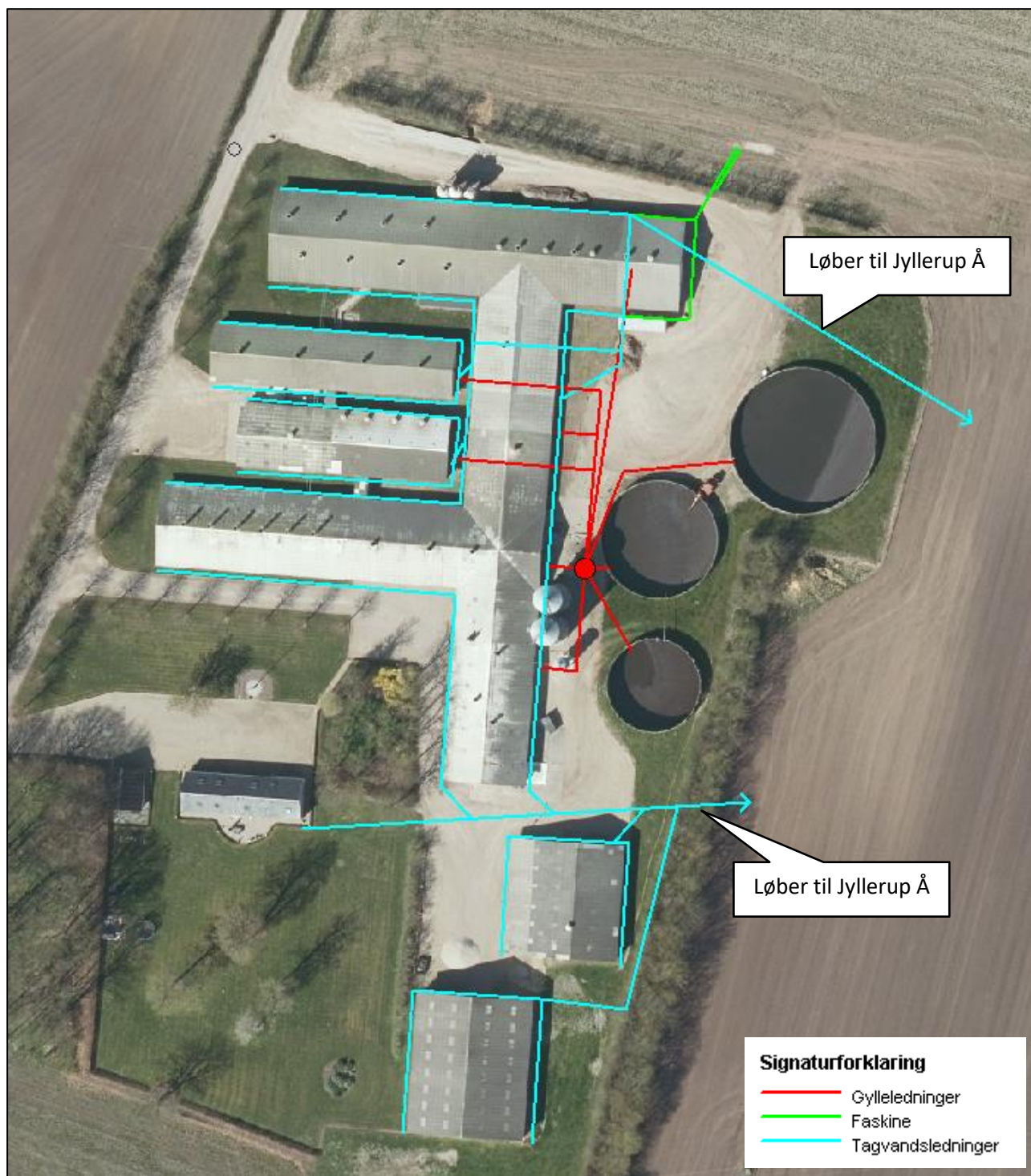
Afløbsforhold

Alle afløbsforhold ses på nedenstående figur 4.

Al processpildevand fra bedriften ledes til gyllebeholderne. Det omfatter vand fra vask af maskiner og overfladevand fra vaskepladsen. Derudover kommer der vaskevand og drikkevandsspild fra staldene.

Køreveje ol. Er grusbelagte og der tilledes ikke vand til dræn og vandløb herfra.

Der er ingen dræn i området.

Figur 4. Afløbsplan

Tagvandet ledes primært via drænen til Jyllerup Å, som angivet på figur 4. Med undtagelse af tagvandet fra den østlige ende af farestalden (bygning 8) afledes til faskine.

Foderopbevaring

Søerne fodres med vådfoder, og polte fodres med tørfoder. Foderet består af indkøbte fuldfoderblandinger.

Indkøbte fodermidler opbevares i 18 tons udendørs fodersilo (bygning 16, jf. figur 3) og i foderladen (bygning 3, jf. figur 3). Derudover opsættes to nye siloer ved det sydøstlige hjørne af bygning 3 på hver 75 m³.

Korn opbevares i to udendørs gastætte siloer (bygning 17, jf. figur 3), der hver kan rumme 378 m³. Fra siloerne transporteres kornet over i et male-/blande anlæg, hvorefter det kommer i vådfodertanken, som til sidst pumper det ud i staldene.

Halm opbevares i landbrugshal (bygning 10, jf. figur 3).

Der anvendes fasefodring til søer og smågrise, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Lys

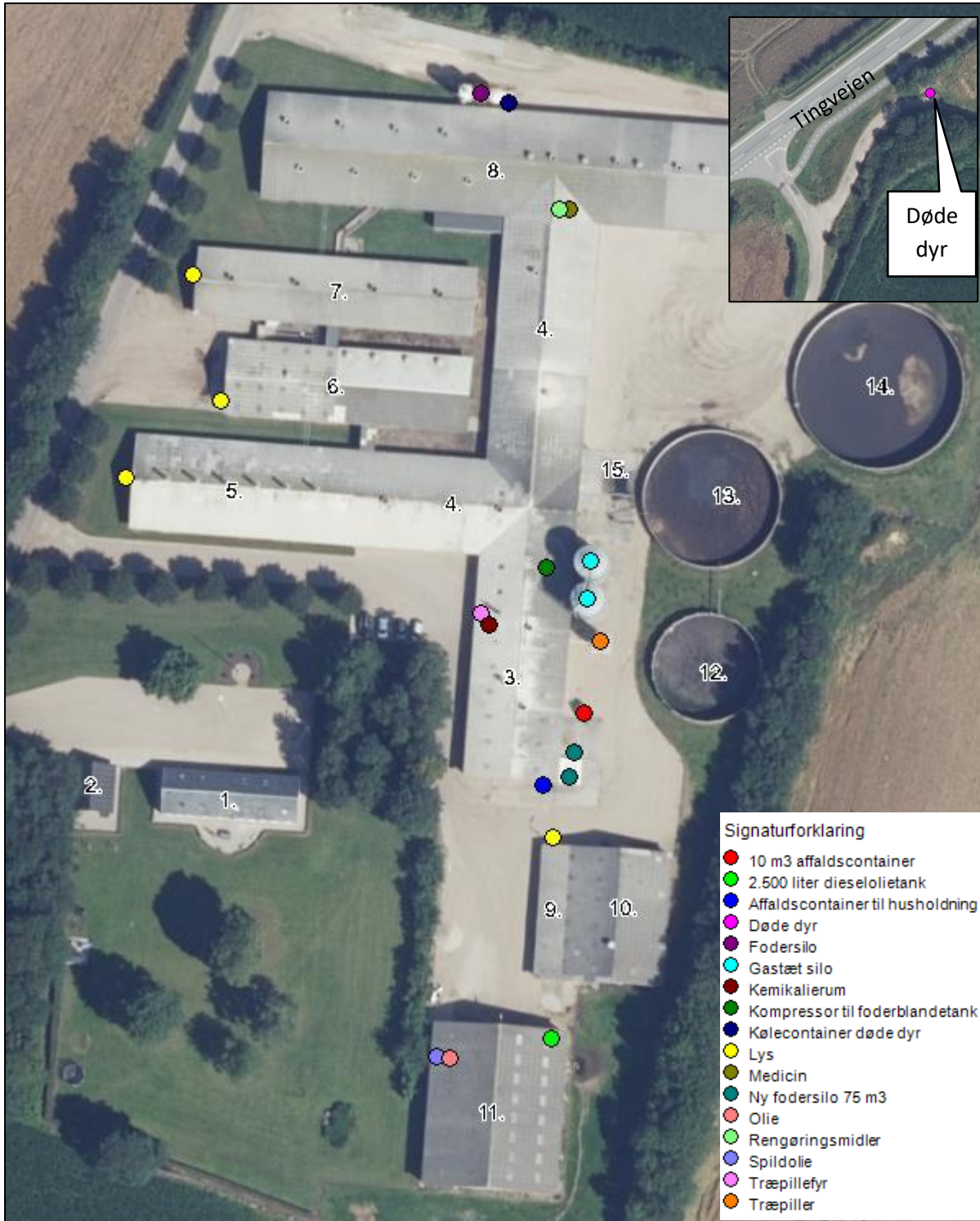
Der er lys i løbeafdelingen (i bygning 4, jf. figur 3) i 12- 16 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Bygning 4 som indeholder løbeafdelingen er omkranset af andre bygninger, det vurderes derfor at lyset ikke vil være generende for omgivelserne.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er udendørsbelysning ved gavlen af landbrugshallen (bygning 10 jf. figur 3) samt ved gavlenderne på næsten alle stalde, der er vendt mod offentligevej (bygning 5, 6 og 7 jf. figur 3). Der er orienteringslys langs bygning 5 ned mod bygning 3 jf. figur 5 samt ved indgangen til staldene.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af projektet. Ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet men kun delvist mod Bryndumsager, da læhegnet befinder sig på den modsatte side af vejen, der er således spredte træer mellem ejendommen og Bryndumsager.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 5. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., eller opføres nye bygninger. Der etableres teltoverdækning på gyllebeholder på 3.000 m³.

To eksisterende slagtesvinestalde, samt en klimastald ændres til drægtige søer. Derudover ændres klimastald til farestald.

Der opsættes to nye fodersiloer på 75 m³ ved sydøstlige hjørne af bygning 3 (jf. figur 5) og 2 fodersiloer på 18 tons nord for bygning 8 fjernes.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	1981/?	1.240	307	Flydelag
Gyllebeholder 2	1990/?	1.980	494	Flydelag
Gyllebeholder 3	2002/?	3.000	764	Overdækning
Gyllekanaler		874		
I alt		7.094		

Tabel 2. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene løber til fortanken hvor fra det afhentes af biogasselskab. Hvis der er behov for det, pumpes gyllen/vaskevand via fortanken til gyllebeholder ca. 1 gang pr. måned. I fortanken er der en traktorpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

En forventet maksimal besætning ses som nedenfor med den husdyrgødningsproduktion som det giver:

Besætning og gødningsproduktion			
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	Tons
CHR-nr./Besæt.nr: 68491 / 68491			
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	600,0 Stk		335
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st., Indiv. delvis..	1.200,0 Årsdyr		4.809
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	1.200,0 Årsdyr		1.965
			7.109

Tabel 3. Produceret husdyrgødning i ansøgt drift

Produktionen af gylle er således 7.109 m³ + ca. 200 m³ vand fra vaskeplads, i alt 7.309 m³. På ejendommen er der således 7.094 m³/7.309 m³ x 12 = ca. 11,6 mdr. kapacitet. Derudover produceres der en mindre mængde dybstrøelse i syge- aflastningsafdelingen, som også leveres til biogasselskabet.

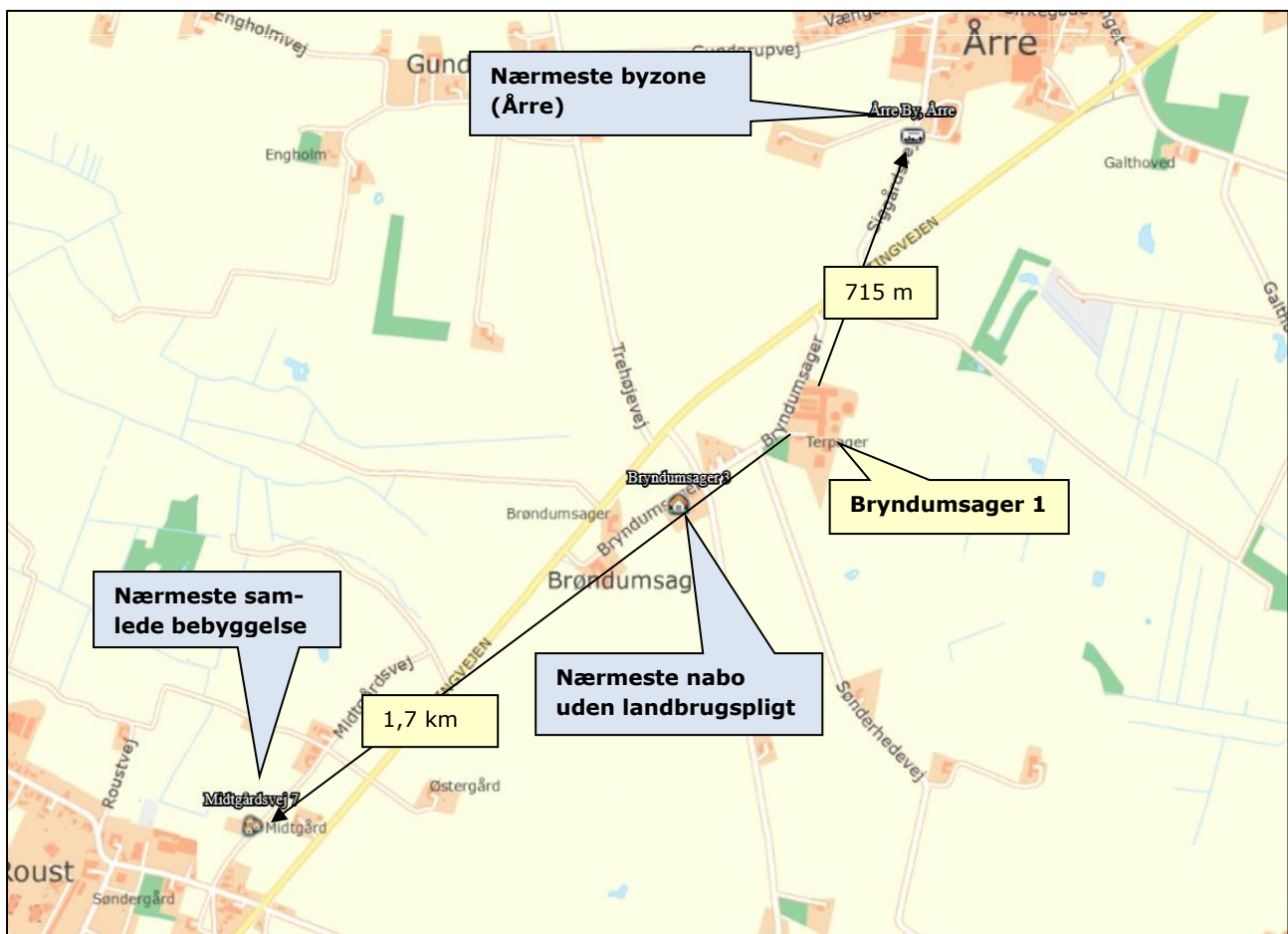
Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket er overholdt.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares i stalden, hvor fra det køres direkte ud i container, som afhentes af biogasselskabet. Produktionen af dybstrøelse vil variere afhængig af hvor mange dyr der bliver syge eller får behov for aflastning. Det forventes at der vil blive afhentet dybstrøelse 1-2 gange årligt.

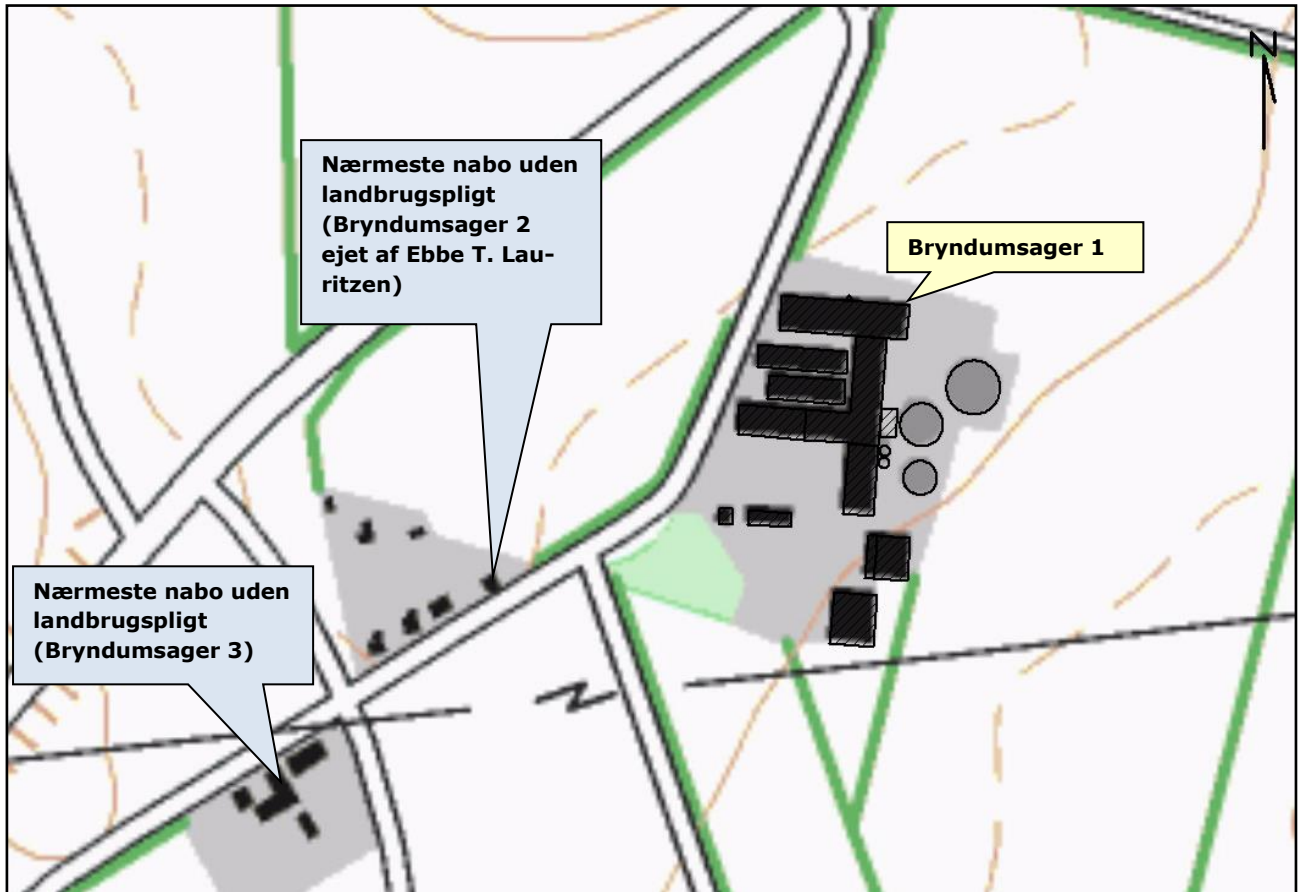
Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bryndumsager 3, som ligger 295 m sydvest for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Midtgårdsvej 7 beliggende ca. 1,7 km sydvest for anlægget. Nærmeste by er Årre, som ligger 715 m nord for ejendommen.

Figur 6. Husdyrbruget i forhold til byzone og samlet bebyggelse.

Figur 7. Husdyrbruget i forhold til nærmeste naboer

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Husdyrbruget ligger indenfor:

	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	x	
Skovrejsningsområde	x	
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologiske forbindelser		x
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		x
Bevaringsværdigt landskab		x
Større sammenhængende landskab		x
Område for store husdyrbrug	x	
Specifikke geologiske bevaringsværdier		x
Kystnærhedszone		x
Strandbeskyttelseslinje		x

Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofinteresseområde/-graveområde	X	
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse	X	
Nitratfølsomt indvindingsområde	X	
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 4. Landskabelige udpegninger

Der etableres en teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³, som bliver ca. 8,5 m høj. Mod offentlig vej er driftsområdet afskærmet med småbeplantninger samt levende hegn. Mod sydøst skræner terrænet nedad. Bryndumsager passerer vest om anlægget, og gyllebeholderen der overdækkes, er placeret på østsiden af anlægget.

Vurdering

Da ejendommen er omkranset af småbeplantninger og levende hegn hele vejen rundt, og der ikke sker nogle udvendige bygningsmæssige ændringer eller anlægsarbejder, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Eksisterende stald 5, 7 og 8 ligger indenfor 15 m fra vej.

I stald 5 og 7 er produktionsarealet uændret, og i stald 8 reduceres produktionsarealet i bygningen. Da det er eksisterende arealer i bygningerne, der anvendes, er der ikke mulighed for at placere produktionsarealet længere væk fra vejen. Der søges hermed om dispensation fra afstandskrav på 15 m til vej.

Gyllekanaler er opført eller opføres efter gældende regler i et tæt og uigennemtrængeligt materiale.

Øvrige afstandskrav er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav.

Afstandene er afsat som punkter i Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *Husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 5.662,7 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Der er til alle stalde valgt 6 m. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og som *Blandet natur med lav bevoksning, blandet natur med middelbevoksning eller Skov i naturpunkt*. Der er kumulation i nogle af punkter, men det er ikke interessant, da totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden fastsat til produktionsarealet, som godkendt i 2004. Nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt den 30. juli 2012.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 5,3 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 79. Sneum Å og Holsted Å.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 5,3 km sydøst for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

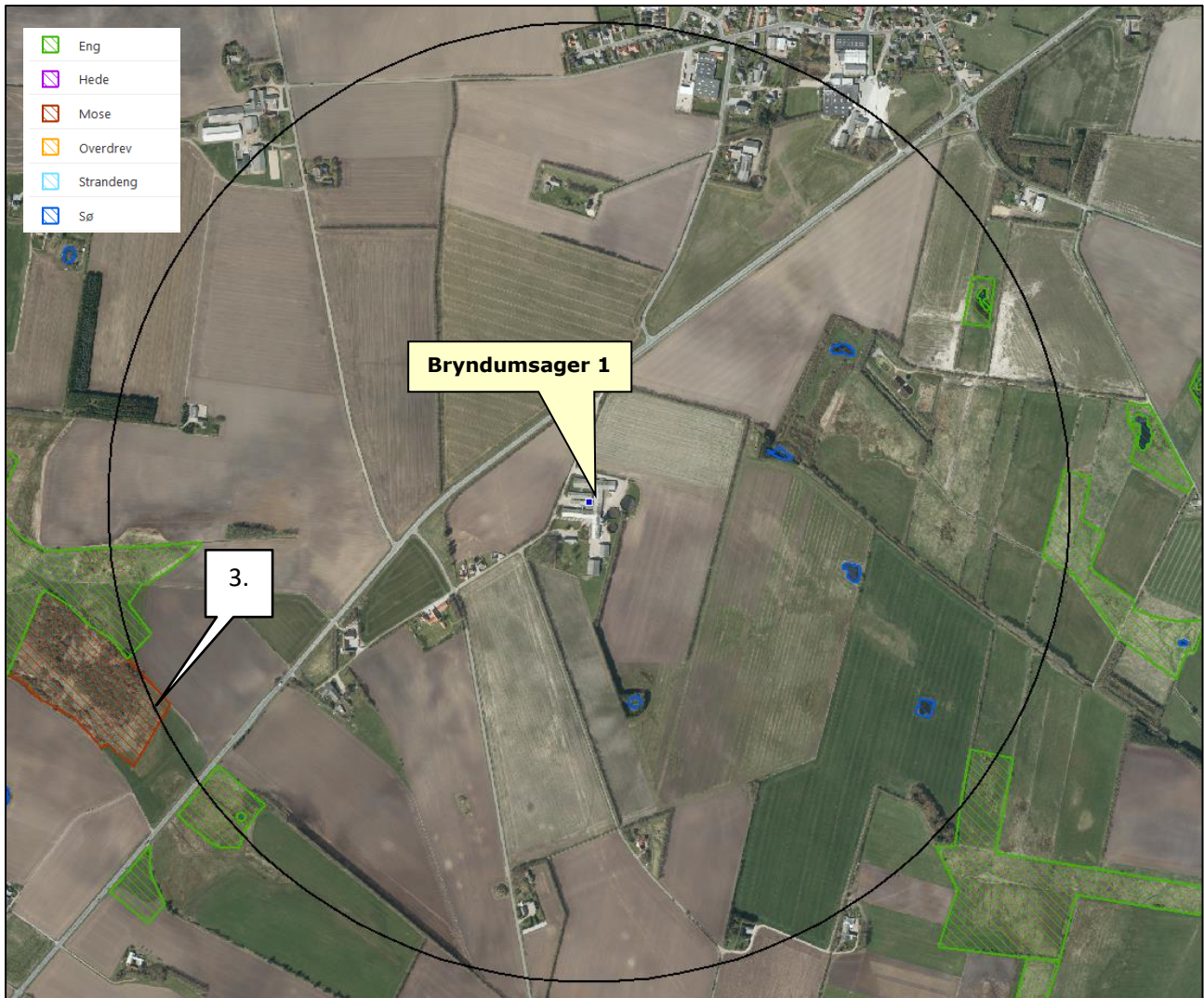
Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 9,6 km nord for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 8 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er 5 enge, 1 mose og 5 søer.

Figur 8. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
4. Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
3. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
2. Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
1. Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 5. Naturberegninger

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 1 mose, se figur 8.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Følgende bilag IV-arter er ifølge Varde Kommune ved miljøgodkendelse i 2012 vurderet at de kunne tænkes at forekomme: spidssnudet frø og birkemus.

Varde Kommune vurderede på daværende tidspunkt i 2012:

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelige udbredt i Varde Kommune. Spidssnudet frø forventes at forekomme i forbindelse med naturområder i Varde Kommune, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 12 km nordvest for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg. Der er registreret birkemus ca. 2,4 km fra anlægget.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg. Der er registreret birkemus, maj gøgeurt, plettet gøgeurt, but-snudet frø og skrubbtudse i afstand af 2,2 – 3,6 km fra anlægget.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret truede arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg. Men at der er arter som Fladhoved-brøndsel og bredbladet kæruld i moseområder ca. 2,8 km vest for anlægget.

Vurdering

Der ændres ikke på bygningerne i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter. Der er foretaget beregninger til naturområder indenfor 1.00 m fra anlægget der viser at der ikke sker en merpåvirkning af naturområder på mere end 1 kg N, der kan føre til en tilstandsændring. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV-, fredede og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det fx staldindretning, ventilationssystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Overpumpning af gylle til gyllebeholder sker 1 gang om måneden. Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

Der er mekanisk ventilation, der er i drift hele året, i alle stalde.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel 6.

Der er indregnet kumulation fra 1 husdyrbrug i forhold for byzone i Årre med Siggårdsvej 15. Derudover er der ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt er Bryndumsager 2, 4, 6 og 8. Tre af beboelserne (nr. 2, 6 og 8) er ejet af Ebbe T. Lauritzen, og der skal derfor ikke foretages en lugtgeneberegning hertil. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er derfor angivet til at være Bryndumsager 4 (er ved at blive solgt).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Bryndumsager 3	0	FMK	161,6	161,6	405,8	Ja
 Bryndumsager 4	0	FMK	161,6	161,6	248,9	Ja
 Midtgårdsvej 7	0	NY	348,1	313,3	1742	Ja
 Årre By, Årre	1	NY	492,5	541,8	802,2	Ja

Tabel 6. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

De væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet. Nærmeste nabo er beliggende indenfor 500 m, der er derfor foretaget en grundig vurdering af forhold angående støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik som kan påvirke de nærliggende beboelser.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle staldene er der monteret overbrusningsanlæg, der reducerer støv.

I forbindelse med håndtering, levering m.m. af foder, kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares inden dørs og i lukkede siloer. Transport af foder mellem udendørssiloer og foderhus foregår i et lukket system. Desuden anvendes der vådfoder til en del af dyrene, hvorfor støvgener fra håndtering af foder er begrænset. Der anvendes vådfoder i alle stalde til søer.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Fluer bekæmpes pt. ved hjælp af rovfluer.

Der er opstillet kasser rundt omkring på ejendommen til bekæmpelse af rotter. Rottebekæmpelse foregår efter aftale med et autoriseret firma (pt. Mortalin). Der foregår løbende bekæmpelse og opstår der problemer udover den rutinemæssige bekæmpelse, kontaktes firmaet for iværksættelse af en intensiv rottebekæmpelse.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der fire indkørsler. Det er primært de to nordligste, der anvendes i forbindelse med driften. Indkørslen ved den grønne pil, anvendes primært til medarbejdere, men også til transporter med foder. Den sydligste er indkørslen til stuehuset (rød pil). De tunge transporter til og fra ejendommen vil hovedsagligt ske af de to nordligste indkørsler, og derved også længste væk fra de nærmeste nabobeboelser.

Figur 9. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	52	52	
Brændstof	0	8	
Husdyrgødning, gylle	0 345	187 293	39 tons gyllelastbil 25 tons gyllevogn
Husdyrgødning, fast	7	2	
Halm	20	2	
Levering af levende dyr	6	12	Polte
Afhentning af levende dyr	97	52 26	Smågrise 1 gang pr. uge Søer 1 gange hver 2. uge
Afhentning af døde dyr	140	78	1-2 gange pr. uge
Affald	36	12	
Øvrige (fragtbil o.l.)	12	12	
Samlet antal transporter	715	736	

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen.

Der sker en mindre stigning i antallet af transporter, dette skyldes at al gylle fremover vil blive kørt til biogasanlæg, samt at der fremover vil være færre transporter med halm og dyr.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr til slagteriet kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobe-

boelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

Bryndumsager 1 og naboejendommene er ligger i et område der i kommuneplanen 2017 er udpeget til landbrugsområde. Der er 162 m fra nærmeste driftsbygning til nærmeste nabo.

De væsentligste støjklider på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Der anvendes nye tidssvarende støjsvage ventilatorer. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder sker ca. en gang hver måned vha. traktorpumpe (20 min pr. gang). Overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn sker vha. selvlæssende gyllevogne (8-10 min. pr. gang). Oprøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark primært om foråret, og ved flytning af gylle til anden tank.

Leverancer af foder, der blæses i siloerne, foregår af kort varighed, ca. 1 ½ time pr. træk. Der tørres ikke korn på ejendommen.

Kompressor til foderblandetank er placeret inde i foderladen.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjkliderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener. I forbindelse med høst kan der være behov for arbejde om aftenen og natten hvilket kan give gener. Høsten foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede.

Det vurderes, at husdyrbruget på Bryndumsager 1 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Hvis det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Hvis der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsvninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gyllepumpning foregår med traktorpumpe. Traktorer henstår ikke med tilkoblet pumpe og nøgler, de ikke er i brug. Pumperør svinges ind over gylletanken og fastlåses der, når pumpen ikke anvendes i længere tid, fx ved arbejdsdagens ophør. Herved vil gyllen blive pumpet tilbage i tanken, hvis pumpen ved et uheld går i gang.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil gyllen pga. skrånende terræn samle sig i en lavning på marken. Der vil blive benyttet halmballer til at skabe en dæmning således at gyllen ikke spreder sig over et større område.

Der er udarbejdet en beredskabsplan.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Der laves E-kontrol.
- Der overvåges ved gyllepumpning
- Der udføres 10-årig beholderkontrol.
- Der føres logbog over gylletanke.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.**Grundvand**

Husdyrbruget ligger i område for særlig drikkevandsinteresse og nitratfølsomt indvindingsområde. Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er to boringer på husdyrbruget, DGU nr. 122.234 og 122.235, placeret tæt ved stuehuset og garagen. Boringerne er ikke tilgængelige og anvendes derfor ikke.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Zink

Der anvendes ikke zink, da der ikke er smågrise efter fravæning på denne ejendom.

Vurdering

På grundlag af at der ikke anvendes zink og at hovedparten af gyllen afsættes til biogasselskab, og der modtages afgasset gylle retur, vurderes brug af husdyrgødningen ikke at være i strid med gældende lovgivning i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Derved minimeres risikoen for, at der vil ske en ophobning af zink som på sigt forskyder balancen i jordens økosystemer og vandmiljøer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af diesel- og fyringsolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til traktorerne i forbindelse med transport af smågrise. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 2.500 liter. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene. Dieselolie anvendes også til opvarming/udtørring af staldene ifm. vask. Smøreolie anvendes til traktorerne, og spildolie opbevares i 200 liter

tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund med sokkelkant og uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

Alle ejendommens marker er bortforpagtet, der sker derfor ingen markdrift fra ejendommen.

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler. Kemikalier opbevares i opbevaringsrum mellem farestalde og løbeafdeling, se figur 5. Dog er det minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler, da der ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

Hvis der er behov for pesticider, opbevares det i aflåst kemikalierum i bygning 3, figur 5.

Eventuel rengøring og påfyldning af marksprøjte sker i marken eller på vaskepladsen (bygning 15), hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Påfyldning af sprøjten sker så der ikke er risiko for tilbageløb til vandforsyningen. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum i bygning 3.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Dagrenovation fra bedriften fyldes i affaldscontainer til husholdningen, der står ved den sydlige gavl af bygning 3, jf. figur 5. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i en 10 m³ affaldscontainer, som afhentes 12 gange årligt af et renovationsfirma.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent, at der findes medicinrester, idet alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i kontor ved farestald, bygning 8 jf. figur 5, og afleveres til dyrlægen.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicenum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækken på plads nord for staldanlægget ved Tingvejen (jf. figur 5). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende.

Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Selvdøde og aflivede pattegrise opbevares i smågrisecontainer med køl, der er placeret nord for bygning 8, ved fodersiloerne, jf. figur 3. Smågrisecontaineren tømmes ca. 2 gange ugentligt. Ved tømning flyttes containeren hen til afhentningsstedet for øvrige døde dyr.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget til søer uden smågrise og slagtesvin, vil vandforbruget falde, som følge af ændringen af dyreholdet og dermed færre dyr. Der anvendes vand fra Helle Vest Vandværk.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Ændring (%)
Vandforbrug	10.100	7.000	-31

Tabel 8. Vandforbrug

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er ingen markvandsboringer på ejendommen. De to registrerede vandboringer ved stuehuset og garagen er ikke tilgængelige.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og fyringsolie. Elforbruget anvendes hovedsageligt til ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring.

	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	215.100	215.100	
Dieselolie (l)	12.800	12.800	
Fyringsolie (t)	0	0	
Træpiller (t)	58	58	

Tabel 9. Energiforbrug

Af energibesparende teknikker kan nævnes, LED-belysning, og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde og stuehus anvendes der træpiller. Træpillerne opbevares udendørs i silo øst for bygning 3.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bla. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Husdyrgødning afsættes til biogas hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Afgasning af husdyrgødning reducerer jf. energistyrelsen udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold og er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødskningen med biogasygille har en lavere lattergas emission end fra rågylle.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Beregninger viser at det vejledende BAT-emissionskrav er overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5153	626	5779
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5189	473	5663
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	116
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 10 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende stald – fastsat i tidligere godkendelses niveau i de fleste stalde. Med undtagelse af løbeafdelingen i stald 4 og klimastalden i stald 8, som er angivet som ny stald. Løbeafdelingen er tidligere godkendt med delvis spaltegulv, men som er et fuldspaltegulv der aldrig er blevet ændret. Klimastalden ændres til farestald, hvorved der sker en gennemgribende reovering. Begge staldafsnit er fastsat til ny stalds niveau.

Der er ikke anvendt miljøteknologier i tidligere miljøgodkendelse fra 2012.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
Stald 3	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 3	Søer og Slagtesvin; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 4	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 5	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 6	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 6	Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 7	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
Stald 8	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse

Tabel 11. Forudsætninger for BAT-beregning

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

- Delvis spaltegulv i drægtigheds- og farestalde.
- Fuldspaltegulv i løbeafdeling.
- Drænet gulv + spalter (33/67 %) i poltestald
- Dybstrøelse i syge-/aflastningsafsnit
- Overdækning af den største gyllebeholdere.

Fravalg af teknologier

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg af teknologier, da projektet med de valgte teknologier lever op til BAT-kravet.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

Miljøledelsessystem

Der indføres et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- Bedriftens miljøforhold er gennemgået.
- Der er formuleret en miljøpolitik.
- Der er fastsat et ambitionsniveau i form af miljømål.
- Der er udarbejdet en plan for, hvordan målene nås.
- Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.

- Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.

Management/Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds-gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivning og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Desuden stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Fodringsstrategi

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnligt, så udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der anvendes N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer, ved at der enten anvendes fasefodring, reduceret råprotein eller et eller flere fodertilsætningsstoffer der nedsætter den samlede mængde kvælstof.
- Der anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100 %) fytase, som nedsætter den samlede mængde fosfor.

Vurdering

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vand

- Vandforbruget registreres en gang årligt i regnskabet.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at, minimere forbruget af vaskevand.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi**Belysning:**

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Der anvendes LED-belysning i bedriften

Varme:

- Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne i smågrisehulerne, som sparer energi.

Ventilation:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.
- Der er etableret undertryksventilation i de nye staldanlæg, hvilket reducerer energiforbruget i forhold til et ligetryksventilationsanlæg.
- Ventilationsanlægget til ses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.
- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.
- De to største gylletanke overdækkes og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletankene. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtryksrensere ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Arealet hvorfra der opsamles overfladevand fra befæstede arealer er minimeret til kun at omfatte vaskeplads ved gyllebeholder og udleveringsrampe.
- Overfladevandet fra de befæstede arealer ledes til gyllebeholder.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Foderanlæg, kværne og kompressorer er placeret indendørs.
- Fodersiloer er placeret væk fra naboer.
- Alle porte og døre er lukket i forbindelse med fodring.
- Alle stalde er isolerede.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvge-
- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.
- Der anvendes vådfoder.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er primært anvendt staldsystemer m. begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv)
- Der er overdækning af de to store gyllebeholder.
- Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Opbevaring af husdyrgødning

Fast møg/dybstrøelse:

- Dybstrøelse køres direkte væk fra ejendommen ifm. udmugning 2 gange pr. årligt.

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på de to mindste gylletanke for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Der er fast overdækning på de to store gylletanke. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Al husdyrgødning afsættes til gylleaftalearealer. Ansøger er derfor ikke involveret i eller ansvarlig for udbringningen af gyllen.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt og opbevaring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Staldsystemerne i de eksisterende stalde og ny stald, er primært med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag eller overdækning på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Tiltag ved ophør

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort.

Vurdering

Det vurderes at ovennævnte er tilstrækkeligt til at undgå forureningsfare.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Bryndumsager 1 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Bryndumsager 1, som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Bryndumsager 1 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed.

Der har ikke været overvejet at opføre nye stalde, idet der ønskes at ændre dyreholdet fra søer, smågrise og slagtesvin til søer og polte, ved at udnytte de eksisterende bygninger. Der har været overvejet om der skulle etableres gyllekøling i den ny farestald. Men det er fravalgt pga. at det er muligt at overholde ammoniakkravene med en overdækning af den største gylletank. Herved opnås der flere fordele, som fx mindre vand i gyllen og mere opbevaringskapacitet. Derudover er der en fornuftig varmekilde, så varmen fra gyllekølingsanlægget ikke kan udnyttes.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.